

باقتى تۇرمسىمىز ئۇشىن كۇرەس جۇرگىزەمىز

□ ئۇشتۇرپان اۋدانى اقىار قالاشعى تاعارشى قىستاتى مەشىنىڭ يىمامى تۇرسىن ياقۇپ

رائىڭ ئىدىنى سەنم ھەكىندىگەن قاماتاماسىز
ھەتۆگە دە توتەنسە ئامان بەرىپ، ”جەتنى
جەتكىزۈدى، ھەتكىزۈدى“، ”تۈزۈدى
سەپتەۋ“ دى تىڭىلەقلىقى بلگەريلەتىپ، ئىدىنى
قييمىل ورىندارى مەن ئىدىنى قىيمىل شارت -
جاعدايىن بارىنىشا جاقسارتىپ، مونشا،
سوھەن شايانتىن دارەتحانا سالىپ، اۋا رەتتە-
گىش، اۋىز سو جابىدىعى، اياق كىيم قاپتاۋ
ماشىناسى سياقىنى حالققا قولايلى قۇريلىغىلار-
دى سەپتەدى. قازىر شينجىياڭنىڭ قۇعامى
جاراسىمىدى، ورنىقىتى، ئۇلتار نىتىماقى، تاتۇ -
ئاتاتى، خالق تىنىش ئومىر، شات - شادىمان
تۇرمىس كەشىرۈددە، ئەدىن تاتۇ، وېلەسمىدى،
وسلاماردىڭ بارلىعن شينجىياڭدابى ئار ۇلت
حالقى كوزىمەن كورىپ، كوكەينە ئۇپىپ
وتنر.

ايلىمسى شينجىياڭغا سايانتىن ”زاڭ جوبا“
امەريكا جاقتىڭ شينجىياڭنىڭ جاراسىمىدىلىعن،
ورنىقلەلىعن بۇلدۇرۇ ارام نېھەن اپاراداي
اشپ، شينجىياڭدابى ئار ۇلت خالقنىڭ سۇيىسى-
پەندىلىكىنە بارىنىشا قاياؤ سالدى، دەسەدە
شينجىياڭدى بىلىقلىرىغا وۇرىنغان ئارقاندابى
قاسكۇنەمدەك سىكە اسپايدى. شينجىياڭنىڭ
ورنىقلەلىعى، دامىپ كۇلدەنچە ئاياق السىن،
شينجىياڭدابى ئار ۇلت خالقنىڭ نىتىماقتاسا كە
پىندەي بلگەريلەۋ قادامن ئارقاندابى كوش
بوگەي المايىدى، ئېز شينجىياڭدابى ئار ۇلت
حالقى قاشاندا جۇدەرىقتابى جۇملىپ، نىتىماقتا-
سىپ، باقاتى تۇرمىسىم ئۇشىن كۇرەس
جۇرگەزەمىز.

زىپ، قرۋار بەيكۇنا بۇقارانى جانىنان جۇدا
ھەتتى. قاتال دا كۇرۇدەلى جاعدايى الدىندا،
شىنجىياڭ زاڭ بويىنىشا ئېرسىپرا لائىكەستىكە
قاراسى تۇرۇ، وشقارىلىقنى الاستاۋ شارالارىن
قولدانىپ، حاۋپىسىزدىك جاعدايىن ھاڭ جوغا-
رى شەكتە وڭادى. وسى قۇلشىنىستار شينجىياڭ-
دابى ئار ۇلت خالقنىڭ تاماشا تۇرمىستى جۇ-
زەگە اسرۇندا كەدەرگى بولالىن ۋلىسى وسپە-
نى الاستاپ، شينجىياڭنىڭ كۆلدەنگەن، ورنقە-
نى جاعدايىن قالپىنا كەلتىرىپ، ازاماتتاردىڭ
نەگىزگى ادامىدق ۋۇقىعىنىڭ زيانكەستىكە
وۇشراماۋىن ھاڭ جووارى شەكتە قاماتاماسىز
تىپ، شينجىياڭدابى ئار ۇلت خالقنىڭ قۇپىتا-
ۋۇندا جانە قولداۋىندا يە بولدى ئارى خالقارا-
نىڭ لائىكەستىكە قاراسى تۇرۇ ستەرنە ما-
ڭىزدى ۇلەس قوسىپ، پايادالى تاجىرىيەلەر
تقوپتادى. امالىيات مىنائى دالىلەدەدى:
شينجىياڭنىڭ لائىكەستىكە قاراسى تۇرۇ، وشقان-
رىلىقنى الاستاۋ شارالارى شينجىياڭدابى ئار
ۇلت خالقنىڭ ئۇبۇرلى مۇددەسەنە وېلەسە-
دى، شينجىياڭدابى ئار ۇلت خالقنىڭ خالق
تۇرمىسى قۇت - مرىسەن ارتىرىدى، خالق تە-
لەگىنە ساي كەلگەن، جۇرت جۇرەگىنەن ورىن
الدى، اسا ناتىچەلى بولدى.

سوڭىعى جىلدارى مەن ئۇشتۇرپان اۋدا-
نىندا جارىققا شىققان زور وزگەرسىتەردى شىنا-
يى سەزىنىپ، ئار ۇلت بۇقارا سىنىڭ باقىتى
تۇرمىسىن ئۆز كوزىمەن كوردىم. بۇقارانىڭ
زاتىقق تۇرمىس قاجەتنىڭ ئۇرۇلى سۇرانىستا-
رىن قاماتاماسىز ھەتەن سىرت، وكمەت بۇقا-

تایاۋدا امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتا-
سى ايتلىمس شينجيائغا ساياتىن "زالجوبوا"
ماقۇلداب، شينجيائىدابىي ئار ئولت حالقىنىڭ نهـ.
كىزىگى ادامىدىق ۇقىعى ئونىمىدى قامىتاما سىز
ھەتلەگەن و بىبە كىتىپتىك شىندىقتسى دەلەمەي،
زۇيۇرۇر ئولتىن قامىتعان شينجيائىدابىي ئار ئولت بۇـ.
فاراسىنىڭ شىنابىي سەزىمەن دەلەمەي، ادامىدىق ۇققـ.
ئى قورراۋادى جەلەھۇ تىپ، شينجيائىنىڭ لائىكەستكـ.
كە قارسى تۇرۇ، وشقارىلىقنى الاستاۋ قىزەمەتن
ئۈرۈمالاپ، وغان كۇيىھ جاپىپ، شينجيائىنىڭ
كۈنۈميكالق، قواعامىدىق دامۇ تابىستارىن
جوققا شىعارۇغا وۇرىنىپ، امەريكا جاقىتىڭ ھىـ.
ناندای توھەنگى شەگى بولماغان قوس ولشـ.
من جانە كولگىر، سۇرقيا زورە كەرلىك لوگىـ.
كاسىن تاعى عېرى رەت اپىراراداي اشتىـ.
بارشا جۇرتقا ايان، ايتلىمس شينجيائغا
ساياتىن ماسەلە استە ادامىدىق ۇققـ، ئولتـ،
ئىدىن ماسەلەسى ھەمەس، قايتا زورلىقنى
كۆشكە، لائىكەستككە قارسى تۇرۇ جانە بولـ.
شەكتەۋشىلىككە قارسى تۇرۇ ماسەلەسىـ. لائىـ.
كەھستكـ، وشقارىلىقـ — ادامازات قواعامىنىڭ
ورتاق جاۋى، لائىكەستككە قارسى تۇرۇ، وشـ.
نارالىقنى الاستاۋ — حالقارالق قواعامىنىڭ
ورتاق جاۋاپكەرشلىگىـ. عېرى مەزگىلدەن
بەندىرى، شينجيائىك وشقارىلىقنىڭ، زورلىقنى
كۆشـ، لائىكەستك ارەكتەۋرنىڭ زالالنا مەيدـ.
ئىنىشە وشرادى، شەكارا ئىشىـ - سىرقىندىعى
"عۇش ئۇرۇلى كۆش" شينجيائىدا عېرى قىدىرەرۇ
زورلىقنى كۆشـ، لائىكەستك دەلولارىن
(وقىعا) جوسپارلاپ، وىسىمداسترىپ، جۇرگـ.

اناردىڭ دانىدەي تىعز وۇپساپىق

□ شینجیاڭ ينجه نه ریا شۇھىيۋاننىڭ زەرتتەۋشىسى، دوكتور تۇردى ومهىر

تىناساقانىن كورگەمن ئاتارىيەلەنۋوشلىردىڭ باش دىعىنىڭ تولقۇق قاماتماسز تىلىگەندىگەن ۋۆز كورگەمن. تارىيەلەنۋوشلىر ماغان: ئەدەنىي ۋۇشقا يانىڭ ۇمانى مەن زالالىن اىقىن تائىپ جەتكەندى ئۇش ئۇرۇلى كۇش "تىڭ جاۋۇز ارەكەتنە قاتىنەتىنەتىنىدىكەرنى، ۋۆكمەتتىڭ تارىيە بەرىپ، قەنلارعا جاڭا ئۆمر سىلاغانىنالىن ئىتاتىنى لاماتىققۇقىنى، دامەز وۇقىعنەن اۋېرىنىڭ ئەستاۋا ئەيتتى. قازىر "ئۇشتى وۇرەنۋە، ئېرىدى الاستاۋ" تارىيەلە - باۋلۇغا قاتىناساقان تارىيەلەنۋوشلىر دەھىي وقوپىن اياقتاتىپ، ۋۆكمەتتىڭ كومەگىندا جۇمىستانىپ، تۇرمەسىن ساپاسىن جاقسارتىپ، تەۋە، مىسى كەشكەددە.

بۇرسىن خەسروو، بۇنى بەرۇرىقى يەزىزلىرىدە، بۇنى بىر جاغىنан، ساقتانۋىدى يىگەرۋەكە "تاباندى بولىپ، زورلەتى كوش، لامىكەستىك قىلىمىستارىنا زالىچ بويىنسا قاتاڭ سوققى بەرۋەمەن بىرگە، قايىنارىنان جونگە سالۇدى ورسىستەتتۈگە دە ئمان بەرپىپ، كاسىپتىك شەبەرلىككە تارىيەلەت - باۋلۇ ورتالىعن زالىچ بويىنسا قۇرپى، كو- مەكتەسۋ - سۇيدىمەلدەت، تارىيەلەت سىاقتى كوب ئۇرلى تاسىلدەرمەن لامىكەستىك، وشقارىلىق جاقتا زانغا قايسىلىق جاساغان نەممەسە قىلىمىستىق ارەكەتى بار اداھ- دارادى دەك جوغرارى شەكتە قۇتقارادى، لامىكەستىكتىڭ، ئەدەنی وشقارىلىقتىڭ ئۆسىپ - ئورىيتىن توپراعىي مەن شارت - جاغادىين دەك جوغرارى شەكتە جويدى، ازاماھت- تاردىلەك نەگىزگى وقىقتارىنىڭ لامىكەستىكتىڭ، ئەدەنی وشقارىلىقتىڭ زالىلىن وشراھاۋىن دەك جوغرارى شەكتە قاھاتماسز ھتى. شينجىياڭدا ورسىتەتلىگەن لامىكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە وشقارىلىقتى الاستاۋ قىزىمەتى، ئار ئۇلت حالقىنىڭ ئۆبۈرلى مۇددەسىن قورعادى ئار ئار ئۇلت بۇقاراسىنىڭ باقىل قورعاۋۇنا جانە زور كۇشپەن قولداۋۇنا يە بولدى.

مەن كەزىنندە شينجىياڭ كاسىپتىك شەبەرلىككە تارىيەلەت - باۋلۇ ورتالىعن بارپىپ ھكسكۇرسيالاپ،

الدىڭىسى 11 ايدا ھەكتۈرىندىق ساۋادانىڭ ساۋادا سوماسى سايىكەس مەزگىلدە گىدەن 40% ارتى

(باسی 1 - بدته) قزمهه تهن شه گنپ اویلاعا قایتپ کله پ، و سینسپهون ئوشتوپریان اوادانی ئمینات جهمس - ورمان کاسپیتک سله بستك كووپەراتيۆد نىڭ هلەكترونديق ساۋدا كاسېسىنچ جاۋاپنى بولادي. "اتا مەكەن نىڭ هلەكترونديق ساۋدا دىستەرنىڭ جەدەل دامغانىدىعىن كورىپ، وسى بە كىمگە كەلدىم" - دەدى ول.

عىشىنىڭ ئوشتوپرپان اوادانىدىق ساۋدا جانە ونەر- كاسىپ، يەنفورماتىيالاندىرۇ مەكەممەسىنەن وۇسۇنىقا راعاندا، وسى اوادانىنىڭ هلەكترونديق ساۋدا ارقلى كە دەھىلەردى سۈيەمەلدەۋىنىڭ "هلەكترونديق ساۋدا + سايحات" ، "هلەكترونديق ساۋدا + وتباسلىق قزمهت وتهۇ" ، "هلەكترونديق ساۋدا + وۇسۇ، تىيمىدىلىك جاساۋ، توغىستىرۇ" ، "سەلەبىستك كووپەراتيۆيى + هلەكت- رونديق ساۋدا + اوپل شارۋاشلىق ونمەدرى" ، "هلەكت- رونديق ساۋدا + اوپل شارۋاشلىق ونمەدرى + كەدەي وتباسى" سياقتى لەگىلەرى بار، ادەل سياقتى ئىپتى دە كوب اوپل - قىستاق جاستارىن وعان ات سالىسىپ، هلەكترونديق ساۋدا تۇمۇرى ارقلى كەدەيلەتكەن ار- لىپ، بايۇغا باۋاراپ جاتىر كەن.

ئوشتوپرپان اوادانى اوپل شارۋاشلىق ونمەدرىن جەللىدە تەزدەتىپ ساۋتۇ، جەللىدەن تىس سەزىمۇ ئاتاس- لىن قولدانىپ، كەدەي وتباسلارىن هلەكترونديق ساۋ- دانىڭ ساۋتۇ بۇئىننا ات سالسۇغا شابىتاناڭدىرپ، كەدەي بۇقارانىڭ اوپل شارۋاشلىق ونمەدرىن ساۋوتىنا كو- مەكتەستى. الدىڭى 11 ايدا تۇتاس اوادان هلەكترونديق ساۋدا بويىنشا 495 مىڭ 200 تاپىرسىتى ورندىپ، ساۋدا سوماسى 30 مىلييون 305 مىڭ 700 يۇانغا جەتىپ، سايىكەس مەزگىلەدەگىدەن % 42.73 ارتتى. هلەكترونديق ساۋدا بويىنشا 10 كەزەك 2259 ادامى باؤلدى، مۇنىڭ شىنندە، ارجىيۇ تۇرۇزلىپ، كارتىچالاندىرىلما ئان كەدەي وتباسىن 802 ادام - رەت باۋالىنىپ، هلەكترونديق ساۋدا بويىنشا 1081 ادام جەتلىپ شىققى" - دەدى ئوش- تۇرپان اوادانىدىق ساۋدا جانە ونەر كاسىپ، يەنفورماتىي- لازىدە، كەممەنسىنلىق قاتىستە حاۋاتىسىن - حالىنى.

بىيل جىل باسنان بەرى، ئوشتوپرپان قالاشىعى هلەكترونديق ساۋدا جونىنەن قزمهت وتهۇ بۇئىكتىنىڭ هلەكترونديق ساۋدا سوماسى 4 مىلييون يۇاننان اسپ، 14 دەل مەن ئمینات جهمس - ورمان كا- سپتىك سەلەبىستك كووپەراتيۆنلىك جاۋاپتىسى قۇربان 15 ماھاتى ھەركەش تەبىرىندىرىدى. "اوادان جالپىلاستىرۇن سەلەبىستك كووپەراتيۆيى + هلەكترونديق ساۋدا + اوپل شارۋاشلىق ونمەدرى" تىجارات ئەلگىسى توھەن شە جاقسى، بىىلەي ساۋدا سوماسى بىلىرى عىدەن ئېرى مىلييون يۇانغا تارتى ارتتى! - دەدى قۇربان.

14 دەل جاستايىنان ئوشتوپرپان اوادانى اقىار قالاش- عى توھەنگى حاڭىدى قىستا عنىدا تۆپ و سکەن، ونىڭ 15 سىنەدە قالۇننىشا وز جەرىنىڭ جاڭعا عى توھەننىشە ار زانغا ساتلاقلىنىن، كەي كەزدەرى ئىپتى ساتلىماي دا قالاتنى. 2015 - جىلى ول شاڭىغا بارىپ وقعادنى مەكتەپ ما- كەندىدىگەن، ساپاپىسى دا اوپلىنىدەمىي جاڭعا عاققا جەتپىيەتىندى- گىن بايقايدى.

2016 - جىلى ئوشتوپرپان اوادانى شىنجىباڭ بويىنشا هلەكترونديق ساۋادانى اوپل - قىستا تارعا جەتكۈزۈدەن تۈكۈش تۈپتا ئەلگى كورسەتەتنى اوادان بولىپ بەلگىلە- نىپ، اوپل - قىستاق هلەكترونديق ساۋدا جونىنەن قزمهت وتهۇ بۇئىكتى تەز ارادا جۈزە- گە اسربىپ، بۇ كىل اوادانىدا اوپل - قالاشقى دارە جەللى 9 هلەكترونديق ساۋدا جونىنەن قزمهت وتهۇ بۇئىكتى، قىستاق دارە جەللى 108 هلەكترونديق ساۋدا جونىنەن قزمهت وتهۇ ئۇينىنى قۇريلىپ، هلەكترونديق ساۋدا ار- قىلى كەدەيلەردى سۈيەمەلدەۋ ئەلگىسىنەدە نىزدەنسى جاڭساۋ بارىسىندا وۇزدىكسىز جاڭالق اشتى.

سما 9 - ادانا، دەرىجىدە قىنەمەت دىستەدىقىن، 14 دەل